

פרשת בהעלותך

מה בפרשה: סיכום מתומצת של פרשת השבוע

השבוע בפרשה: לאחר חמש שנים של לימודי "תאוריה" מתחיל הלוי, בגיל 30, בעבודה המעשית במקדש • וגם: סדר מסעות בני ישראל במדבר

בסוף הפרשה הקודמת קראנו על קורבנות שנים-עשר נשיאי ישראל שחנכו את המזבח. מראה זה גרם לחלישות הדעת אצל אהרן, שהצטער על שלא הביא קרבן בשם שבט לוי ועלה בו החשש שמא נמצא פסול בו או בשבטו. לכן, מיד בתחילת הפרשה, מבקש הקב"ה ממשה שיפייס את אהרן, כי הוא זה שמצווה להדליק את המנורה ובכך הוא חונך למעשה את המשכן כולו, שיאיר גם לילה. נמצא כי תפקידו של אהרן חשוב יותר משל שאר הנשיאים.

מינוי הלויים

בראש חודש ניסן, כמעט שנה לאחר צאת בני-ישראל ממצרים (הוא גם היום שבו נתמנה אהרן להדליק את המנורה) נבחרו הלויים לשרת בקודש, שנאמר: "קח את הלויים מתוך בני-ישראל וטיהרת אותם". הלויים החליפו את בכורי ישראל, שהיו מיועדים ומקודשים לתפקיד זה אך לאחר שחטאו במעשה העגל בפסלו מלשרת בקודש.

מאפר הפרה האדומה שנשרפה הכינו מי חטאת והיזו על הלויים לטהרם. לאחר כיבוס בגדיהם והקרבת קרבנות עולה וחטאת סמכו הבכורות את ידיהם על ראש הלויים ובכך העבירו באופן רשמי את התפקיד ללויים.

בגיל 25 נקרא הלוי לשרת בקודש, לאחר חמש שנים של לימודי "תאוריה" מתחיל הלוי, בגיל 30, בעבודה המעשית במקדש ובגיל 50 הוא עוזב את עבודת המשא הקשה ועובר לעבודות קלות: נעילת שערים, נגינה, שירה וכיוצא באלו.

פסח שני

את הפסח הראשון עשו בני-ישראל בעודם במצרים. שם אמנם נצטוו להקריב את קרבן הפסח לדורות אולם עדיין לא היה להם מזבח לזרוק עליו את דם הפסח ולכן חגגו את הפסח רק במשך יום אחד. כעת, לאחר שנבנה המשכן ונחנך המזבח, נאמר: "ויעשו בני-ישראל את הפסח במועדו" - במשך שבעה ימים.

משעברו ימי הפסח ניצבו לפני משה ואהרן קבוצת אנשים שראו את עצמם "מקופחים". היו אלו אנשים שמסיבות שונות היו טמאים ולכן נמנע מהם להשתתף בקרבן הפסח. אעפ"כ לא רצו הם לוותר על המצווה היקרה ובאו בתביעה: "למה נגרע?" - גם אנו רוצים להקריב את הפסח!

משה הפנה את בקשתם כלפי מעלה והקב"ה קבע את יום י"ד באייר, כ"פסח שני", בו תינתן ההזדמנות לכל מי שבחג הפסח היה טמא או שנמצא בדרך רחוקה ונבצר ממנו להשתתף בקרבן הפסח, להשלים את החסר.

סדר המסעות

"על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו" - תחילת המסע והחניה נקבעו על פי הענן שכיסה את אוהל-מועד. כשהענן

פרשת בהעלותך

התקפל כמין קורה מעל בני שבט יהודה, שהיו מובילים תמיד בראש, היה זה סימן למסע הקרוב. מיד תקעו והריעו בחצוצרות, משה היה קורא: "קומה ה'! ובני יהודה היו מתחילים ללכת.

כשהגיעו למקום המיועד לחניה היה הענן מתמר ועולה, משה קרא: "שובה ה'", הענן היה שב למקומו מעל אוהל-העדות ובני-ישראל היו מתפרשים ומעמידים את אוהליהם. בשעות הלילה היה הענן המיוחד משנה את מראהו והופך לעמוד אש, שהאיר לבני-ישראל את הדרך.

פרידת משה מחותנו

לאחר כמעט שנה שלמה, בה חנו בני-ישראל בהר סיני, יצאו אל המסע הראשון. הכל היה כבר מוכן ליציאה, כולם קיפלו את האוהלים כשהם מטעינים אותם יחד עם כליהם ומטלטליהם על החמורים והנה הם מבחינים כי מכל המחנה, ששטחו השתרע על פני כ-40 ק"מ רבועים, נשאר אוהל בודד על תילו. היה זה אוהלו של יתרו המדייני, חותן משה. משה שהכיר את כישוריו של חותנו ועצותיו המועילות ניסה לשכנעו להצטרף אליו במסעו אל הארץ המובטחת אולם יתרו היה נחוש בדעתו: "לא אלך, כי אם אל ארצי ואל מולדתי", שם הוא עתיד לספר לבני משפחתו על כל הניסים והנפלאות שפקדו את העם הנבחר.

תלונות ראשונות

כבר בתחנתם הראשונה התגלו ניצנים של רגשי פחד מפני המלחמה הקרובה עם עמי הארץ ורבים החלו להתלונן על קושי הדרך. תגובת ה', שכל כוונתו היתה לטובת העם - להוציאם במהירות מהמדבר אל הארץ המיועדת להם - לא איחרה לבוא. אש יצאה מאוהל מועד ופגעה בחלק מהמתלוננים, עד שהעם צעק אל משה לעזרה והאש החלה לדעוך.

התלונות לא תמו; האספסופי, אותו ערב-רב שהתגייר והצטרף אליהם עוד ביציאתם ממצרים, המשיך להסית את העם בטענה חדשה: "זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים. . . ועתה נפשנו יבשה". שוב מפיל משה את תחנוניו כלפי מעלה ובמקום לשלוח פורענות בעם נענה ה' לבקשת העם ושולח רוח המביאה את עוף השליו בהמוניו אל מחנה ישראל. התאוה גוברת על רבים מקרב העם ואלה מתים כשהבשר עודנו בין שיניהם. על שם מאורע זה נקרא המקום בשם "קברות התאוה".

רכילות ועונשה

למרים נודע כי משה אחיה פרש מאשתו מזה זמן רב. הדבר חרה לה ורחמיה נכמרו על ציפורה אשתו. היא הלכה אל אהרון ושניהם דיברו ביניהם על התנהגותו של משה. דעתו של הקב"ה לא היתה נוחה ממעשיהם של מרים ואהרון ומיד הוכיחם על הביקורת שמתחו על משה, גדול הנביאים. כעונש לקתה מרים במחלת הצרעת ומיד הוצאה מן המחנה.

רק לאחר שמשה צעק אל ה': "א-ל נא רפא נא לה", נעתר הקב"ה לתפילתו. כעבור שבעה ימים נרפאה מרים מצרעתה והעם כולו המשיך בדרכו.

מקור: maale-adumim.com

פרשת בהעלותך